

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
 SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
 F: 01 369 78 32
 E: gp.mddsz@gov.si
 www.mddsz.gov.si

Podpisnik: Marija Miložica Kolar Celarc
 Izdajatelj: sigov-ca
 Serijska številka: ec 97 cc ad
 Datum podpisa: 12.02. 11.01.2017
 Referenčna številka: 002-1/2016/124

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
 F: 01 478 60 58
 E: gp.mz@gov.si
 www.mz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
 SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Prejeto:	11-01-2017	PREJETO
Priloge:		02/14
Številka zadeve:	002-1/2017-1	

Topolnel krajje

Številka: 002-2/2017/2
 Datum: 3. 1. 2017

Zadeva: Odgovor na vprašanje državnega svetnika Alojza Kovšče glede dvojnih prijav v obvezno zavarovanje

Spoštovani,

Prejeli smo vaš vprašanje državnega svetnika Alojza Kovšče glede dvojnih prijav na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, na katerega podajamo odgovor Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za zdravje.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v zvezi z izpostavljenim primerom dvojnih prijav, kjer gre za delavca, ki ima s prvim delodajalcem sklenjeno delovno razmerje, v času trajanja tega delovnega razmerja pa drug delodajalec za istega delavca vloži prijavo v zavarovanje, pojasnjuje, da je prenehanje delovnega razmerja mogoče samo na podlagi 77. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F in 52/16, v nadaljnjem besedilu: ZDR-1). ZDR-1 postavlja minimalni zakonski okvir za urejanje pravic iz delovnega razmerja, katerega cilj je med drugim tudi pravno varstvo obeh strank delovnega razmerja, zato je prenehanje delovnega razmerja mogoče le na podlagi zakonsko določenih načinov, saj v nasprotnem primeru strankam ne bi bila zagotovljena ustrežna stopnja pravne varnosti.

Pogodba o zaposlitvi na podlagi predhodno navedenega 77. člena ZDR-1 preneha veljati:

- s potekom časa, za katerega je bila sklenjena,
- s smrtjo delavca ali delodajalca – fizične osebe,
- s sporazumom,
- z redno ali izredno odpovedjo,
- s sodbo sodišča,
- po samem zakonu, v primerih, ki jih določa ta zakon,
- v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Glede predhodno navedenega je še treba poudariti, da dokler delovno razmerje ne preneha na zakonsko ustrezen način, je pogodbeno razmerje še vedno vzpostavljeno in iz njega izhajajo določene pravice in obveznosti obeh pogodbenih strank. Delodajalec pa ima zakonske možnosti, kaj storiti, če se delavec ne zgleda na opravljanje dela, saj lahko poda izredno odpoved delavcu, če delavec najmanj pet dni zaporedoma ne pride na delo, o razlogih za svojo

odsotnost pa ne obvesti delodajalca, čeprav bi to moral in mogel storiti (glej 110. člen ZDR-1). Delavcu preneha pogodba o zaposlitvi s prvim dnevom neupravičene odsotnosti z dela, če se ne vrne na delo do vročitve izredne odpovedi.

Ministrstvo za zdravje nadalje pojasnjuje, da je obvezno zdravstveno zavarovanje zakonsko zavarovanje, torej nastane in preneha na podlagi zakona. Kdo je zavarovana oseba v sistemu zdravstvenega zavarovanja je opredeljeno v 15. in 20. členu Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT; v nadaljnjem besedilu ZZVZZ). Pravna podlaga za ugotavljanje lastnosti zavarovanca je določena v 78. členu ZZVZZ in Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 – prečiščeno besedilo, (35/03 popr.), 78/03, 84/04, 44/05, 84/06 (90/06 – popr.), 64/07, 33/08, 7/09, 88/9, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14 in 85/14; v nadaljnjem besedilu Pravila), v členih 6 do 16.

V prvem odstavku 6. člena Pravil je določeno, da lastnost zavarovane osebe v obveznem zavarovanju pridobi oseba z dnem, ko so pri njej izpolnjeni pogoji za vključitev v obvezno zavarovanje po zakonu in pravilih, in jo izgubi z dnem, ko za takšno zavarovanje ne izpolnjuje pogojev. Nadalje je v 9. členu pravil določeno kdaj oseba pridobi lastnost zavarovanca v obveznem zdravstvenem zavarovanju.

Za osebe v delovnem razmerju je določeno, da pridobijo lastnost zavarovanca ob pogoju vložene prijave z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, zavarovanje pa preneha z dnem prenehanja pogodbe o zaposlitvi.

S 1.1.2013 je bi z Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 111/13 in 97/14; v nadaljnjem besedilu ZMEPIZ-1) spremenjen rok za vlaganje prijav v zavarovanje za osebe v delovnem razmerju. V drugem odstavku 45. člena ZMEPIZ-1 je določeno, da mora biti prijava za delavca v delovnem razmerju vložena z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela. V primeru, ko delavec tega dne iz opravičljivih razlogov ne začne z delom, mora biti prijava vložena najkasneje tistega dne, ki je kot dan nastopa dela dogovorjen v pogodbi o zaposlitvi. Glede odjave iz zavarovanja je ostal nespremenjen splošni 8 dnevni rok (2. točka prvega odstavka 45. člena ZMEPIZ-1). Navedeno pomeni, da je prijava v zavarovanje za delavca vložena vedno še v času, ko ima odprto zavarovanje pri prejšnjem delodajalcu.

V primeru dvojnih zavarovanj iz naslova delovnega razmerja, ki presega polni delovni čas 40 ur na teden, ZZS obvešča prejšnjega delodajalca, da ima zavarovanec od določenega datuma dalje urejeno zavarovanje iz drugega naslova, in ga poziva, da vloži odjavo iz zavarovanja, če je pogodba o zaposlitvi prenehala. Če pogodba o zaposlitvi ni prenehala, ni pravne podlage, da delodajalec vloži odjavo iz zavarovanja. Pri tem je potrebno opozoriti, da ZDR-1 ne vsebuje pravil o veljavnosti pogodb o zaposlitvi v primeru obstoja dveh ali več delovnih razmerij za polni delovni čas oziroma več delovnih razmerij, katerih skupni delovni čas presega 40 ur na teden (izjema dopolnilno delo po 147. členu ZDR-1). Iz navedenega razloga, se v evidencah obveznih socialnih zavarovanj vsa ta delovna razmerja evidentirajo, nosilci obvezni socialnih zavarovanj pa jih pri uveljavljanju pravic upoštevajo skladno s svojimi pravili.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je tako pri določitvi zavarovanj za posredovanje podatkov zdravstvenim izvajalcem za potrebe uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja v primeru obstoja dveh zavarovanj iz naslova delovnega razmerja za polni delovni čas določil

pravilo, da se upošteva zavarovanje iz naslova kasneje sklenjenega delovnega razmerja. Vnaprejšnja določitev pravil upoštevanja »pravilnega zavarovanja« je za potrebe ZZS pomembna, saj v trenutku, ko zdravstveni izvajalec dostopa s kartico zdravstvenega zavarovanja do podatkov o zavarovanju zavarovane osebe, se šteje, da so ti podatki točni, in na podlagi njih so tudi priznane pravice iz zdravstvenega zavarovanja.

76. člen ZMEPIZ-1 ureja pridobitev lastnosti zavarovanca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Po prvem odstavku tega člena oseba pridobi lastnost zavarovanca z dnem vzpostavitve pravnega razmerja, ki je podlaga za vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če je bila zanjo vložena prijava v zavarovanje. Drugi odstavek ureja primere sočasnih zavarovanj in določa, da oseba pridobi in ohrani lastnost zavarovanca na podlagi pravnega razmerja, ki je prej nastalo, če sta za osebo sočasno vzpostavljeni dve enakovrstni pravni razmerji, na podlagi katerih bi moralo nastati zavarovalno razmerje. Tretji odstavek 57. člena ZMEPIZ pa določa, kdaj ZPIZ lahko po uradni dolžnosti odpravi prekrivanje zavarovanja, kadar sta podlagi za zavarovanje enakovredni, in sicer določa, da ima prednost prej nastala zavarovalna podlaga pred kasneje nastalimi zavarovalnimi podlagami. Za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je relevantno tako prej nastalo delovno razmerje, saj gre za enakovredni zavarovanji. Kljub vsemu pa bi radi poudarili, da je ureditev zavarovanja zgolj posledica pravnega razmerja, ki je podlaga za zavarovanje. Delovno razmerje s sklenitvijo nove pogodbe o zaposlitvi ne preneha, zato tudi ni razlogov, da bi na tej podlagi prišlo do spremembe zavarovalne podlage.

S spoštovanjem,

Dr. Anja Kopač Mrak
MINISTRICA

Milojka Kolar Celarc
MINISTRICA

